

Engedjük hát közel magunkhoz és öleljük szívünkhöz a mester hangjait, mert Johann Sebastian Bach művészetének közelében lenni nem zenehallgatás, hanem felkészülés az örökéletre!

Kamp Salamon

(Elhangzott 2005. június 6-án este 7 órakor a Deák téri evangélikus templomban)

A somogyvámosi ökumenikus énekkar

A 2004 tavaszán a Deák téri evangélikus templomban megrendezett szkolatalálkozáson nagy sikerrel szerepelt a somogyvámosi ökumenikus énekkar. Karnagyát, Seregi Lászlót arra kértem, hogy mutassa be kórusát az olvasóknak.

F. G: Elsőként hadd kérdezzek tanulmányaidról. Milyen út vezetett Somogyvámosra?

S. L: Egy Mátészalka melletti községben, Kocsordon nőttem fel. Tizennégy éves koromig egyáltalán semmiféle kapcsolatam nem volt a zenével. Általános iskola után a Debreceni Református Kollégiumba kerültem, ahol beiratkoztam az évközi kántorképző tanfolyamra, pusztán csak azért, mert tetszett az orgona hangja. Itt kezdtem kalandozásaimat a muzsika birodalmában, Kurgyis András és Berkesi Sándor keze alatt, rendhagyó módon nem állami zeneiskolában, így a zenei műveltségem eleve az egyházzeneben gyökerezik. Zeneiskolába csak az érettségi után iratkoztam be, hogy zongorázni és szolfézst tanuljak. A kántorképzőt ekkor sem hagytam abba, ekkor a nyári tanfolyamokat látogattam. Egy év zeneiskola után felvételiztem a nyíregyházi Művészeti Szakközépiskolába, szolfézs-zeneelmélet szakra. Fehérné Székely Ildikó volt a főtárgy-tanárom, aki egyben a Bessenyei György Tanárképző Főiskola ének-zene tanszékvezetője is volt. Ő javasolta egy év után, hogy felvételizzek a tanárképzőre. Itt 1998-ban diplomáztam ének-zene-hittanár szakon. Mivel Nyíregyházán hittanár szakot —amikor kezdtem— csak a Szent Athanáz Görög Katolikus Hittudományi Főiskola működtetett, az itt eltöltött évek alatt lehetőségem nyílt behatóan megismerkedni a görög katolikus liturgikus zenével is. A Főiskola liturgikus kórusában énekelve nagyon sok szertartáson vettünk részt, Rómától Máriapócsra át Szatmárnémetiig. A kórus Gebri József karnagy vezetésével működött. A kóruséneklés, a kórusmunka a főiskola éve alatt került igazán közel hozzám, alkalmanként több kórusba is jártunk egyszerre, de a Nyíregyházán egyébként is virágzó vokális kultúra nagy szerepet játszott abban hogy ezt a pályát választottam.

A diploma után egy évig voltam Létavértesen általános iskolai ének-zene tanár, majd egy rövid ideig a debreceni Szent József Gimnázium tanára és kollégiumi nevelője. Ekkor vonzottak a családi szálak a Dunántúlra, Somogy megyébe. Így lettem a lengyeltóti Fodor András Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola szolfézs és hangszeres előképző tanára. A tanulást nem fe-

jeztem még be, jelenleg a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán kiegészítő képzés keretében végzem az ének-zenetanár, karvezetés szakot. (A jó pap is...)

F. G: Hogyan indult tevékenységed Somogyvámoson?

S. L: A tanári munkám mellett párhuzamosan evangélikus kántorrá is lettem a Balatonboglár központú társult evangélikus egyházközség területén, Somogyvámoson és Hácson, Aradi György lelkész munkatársaként. Feleséggel Somogyvámoson, ebben a 800 fős kis zsáktelepülésen kaptunk szolgálati lakásként egy használaton kívüli parókiát, s mivel helyben élünk, feladatul kaptam gyülekezeti énekkar szervezését is. Az tisztán látszott, hogy a helyi evangélikusság jelentős kisebbségben van a községben élő római katolikus vagy Krisna-tudatú lakossághoz képest, így maguk a körülmények hozták, hogy a kórus az ökumené szellemében alakult, egyesítve azokat, akik szívesen jöttek Istent énekszóval dicsérni. Az énekkarban így vannak (többségben) katolikusok, evangélikusok, de felekezethez szorosan nem kötődő tagok is. Megalakulásával, melyre 2001 októberében került sor, valamiféle kulturális éhséget is kielégített, ugyanis addig a faluban tudomásom szerint nem volt számottevő közösségi élet. A kórus létszáma 20–30 fő körül mozog, mindig vannak lemorzsolódók, de új érdeklődők is. Többen is járnak már át a szomszéd településről, Somogyvárról, énekelni, de van olyan tagunk, aki Budapestről látogatja a szombat esti próbákat.

F. G: Milyen rendszerességgel énekeltek liturgikus keretben, és milyen más területei vannak zenei munkátoknak?

S. L: Az énekkar elsősorban Somogyvámos katolikus és evangélikus ünnepi istentiszteletein és községi rendezvényeken szolgál, de rendszeres vendég a környék keresztény szertartásain, így többek között Balatonbogláron, Buzsákon, Kaposváron is. Az ökumenikus jelleg különösen kifejezésre jut egy-egy nagy ünnepen. Az evangélikus gyülekezet karácsony esti istentiszteletén és a katolikus éjféli misén egyaránt közreműködünk, az Eperjesi graduálból vett passió pedig mindkét templomban „otthon van”. A liturgikus szolgálato-
kon kívül részt veszünk a hagyományos zenei vérkeringésben is, kórustalálkozókon, jótékonyági hangversenyeken lépünk fel. Eddig két ízben utaztunk Somogy megyétől messzebbre, 2003-ban a békéscsabai evangélikus gyülekezet látott minket vendégül, 2004-ben pedig a Magyar Egyházzenei Társaság szervezésében megrendezett ökumenikus szköltatalálkozóon énekelünk egy régi, szép protestáns litániát.

F. G: Úgy hallottam, a deák téri éneklészetek óta újabb nagy esemény is volt a kórus életében.

S. L: A 2005-ös évben önálló gazdálkodású civil szervezetté alakultunk. Tavasszal összefogtunk két másik kórossal —a balatonboglári Balaton Vox Vegyeskarral és a Pelso Vox Énekegyüttessel— és összehoztunk egy minősítő koncertet. A Somogyvámosi Ökumenikus Énekkar itt fennállásának negyedik évében ezüst minősítést kapott. Ez a fokozat híven tükrözi az eddig befekte-

tett áldozatos munkát, de úgy érzem, hogy ez valójában csak az első lépcső, még nagyon sok van az együttesben, s így áll az együttes előtt.

F. G: Hogyan alakítod ki az énekkar repertoárját?

S. L: Kezdetben sokat énekeltünk egy szólamban, gregoriánt, graduáltételeket, gyülekezeti énekeket, mára a kórus könnyedebben megbirkózik a többszólamú művekkel is. A régi mesterek közül Palestrina, Byrd, Praetorius és Haydn műveit említhetném például. A XX. századi szerzők közül Kodály, Bárdos, Gárdonyi, Szokolay műveit énekeltük. Általában igyekszem a kevésbé ismert művek közül választani. Fontos, hogy folyamatosan fejlesztjük a repertoárt.

F. G: Milyen feladatok állnak a kórus előtt?

S. L: A szokásos liturgikus tennivalók mellett most arra az ünnepi istentiszteletre készülünk intenzíven, amelyet a hácsi evangélikus templom renoválása alkalmából tartanak októberben.

F. G: Kívánom, hogy a közös éneklés és az igazi értékek megszólaltatásának öröme adjon erőt, lendületet és igényességet továbbra is munkátokhoz!

In memoriam Próhle Károly

Próhle Károly evangélikus lelkész, teológiai tanár 2005. május 10-én hunyt el. Temetése 2005. május 31-én istentiszteleti keretben történt meg a kelenföldi evangélikus templomban Szebik Imre elnök püspök, Ittész János és Gáncs Péter püspök, Szabó Lajos EHE-rektor és Blázy Árpád, a helyi gyülekezet igazgató lelkésze, valamint a gyülekezet ének- és zenekarának (vez. Bence Gábor) szolgálatával.

Próhle Károlyról megemlékezni tudományos feladat. Személyiségének, munkásságának gazdagsága, szerteágazó volta igényes feldolgozást kíván. Ehhez pedig rövid idő telt el távozása óta. Úgy hiszem —ha csak liturgiai tevékenységére gondolunk, akkor is—, sok kutatás szükséges ahhoz, hogy teljes képet fessünk. A hosszú éveken át a gyakorlati teológiai tanszéket vezető professzor, „vetésforgóban” a homiletikával és a poimenikával, liturgikát is előadott. Hallgatónak —az ötvenes évek második feléből való— kéziratosságyjezteibe érdeklődéssel pillanthattam bele teológushallgató koromban, és titkon mindig azt reméltem, hogy a fiók mélyéről előkerül az igazi kézirat, s egyszer tanítványai közül valamelyikünk sajtó alá rendezheti. A nagyszerű anyag ott rejtőzik az általa szerkesztett Agenda apró betűs bevezető magyarázataiban. Tanulhat belőle liturgus és laikus, hiszen helyére kerülnek benne a gondolatok, döntésre jutnak a kérdések.

Az evangélikus egyház lelkészi karának jelentős részét tanította. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Egyházzenei Tanszakának hallgatói sokat tanulhattak tőle. Konferenciákon, rendezvényeken mindig nagy felkészültséggel szólt az adott témáról, egyszerre tanítva és vallomást téve. Szenvedé-